لێکۆڵینەوەو

چۆنێتی ڕووبەڕووبونەوەی

ئامادەکردنی
پێگەی گزنگ

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ خُذُواْ حِذْرَكُمْ فَانفِرُواْ ثُبَاتٍ أَوِانفِرُواْ جَمِيعاً﴾
النساء/٧١

لێکۆڵینەوەو

چۆنێتی ڕوبەڕوبونەوەی

ئامادەکردنی
پێگەی گزنگ

gizing.net
پێگەی گزنگ
WWW.GIZING.NET
گزنگی هیوابەخشی بەدری تەمکینە

پێشدەست

برا هاوڕێگەو هاوبیرم

بزانە کە ئەم ئوسلوب و شێوازە ئەمنیانە پێویستی بەئاستێکی بەرزو بەرچاو لەهۆشیاری شەرعی و پەروەردەی ئیمانی و ڕۆشنبیری کەونی هەیە، وە ئەوەش بزانە کە هەرگیز بە ساویلکەیی و بێ ئاگایی و سادەیی و پاڵدانەوە ناتوانرێت سەروەری و شاکاری ئیسلامی بنیاد بنرێت و سەربەرزی و کەرامەتی زەوتکراو بگێڕدرێتەوە بۆ موسوڵمانان

بێگومان هەستکردن بەبنەماکانی زامنکردنی کاری ئیسلامی و هۆشیاری ورد لەمەڕ داخوازییەکانی، وە شارەزایی لەو بنەمایانەی کە چاودێری بەردەوام، خوێندنەوەی دروستی دەبێت بۆ سروشتی مەنهەج و سروشتی قۆناغ و، سروشتی ڕەوش و کەش و هەوای ناوچەکەو، سروشتی دوژمنەکان، کارەکە دەخاتە بازنەی چاوکراوەیی و هۆشیاری و پارێزکاریەوە

بە شێوەیەکی گشتی دەتوانین بڵێین: (نهێنی لە جموجوڵدا – پاراستنی ئەمانەتی کۆبونەوەکان – پەنهانکاری – پاشەکشەکردن لەشەڕە لاوەکییەکان – وازهێنان لە خەمساردی لەمەڕ زانیارییەکان و خۆپێوەهەڵکێشان و بەخشینەوەیان – خۆسازاندن بە شێوەیەکی گونجاو لەگەڵ داخوازییە هەنوکەییەکانی واقیعدا) لە ئەلف و بێی بنەما ئەمنیەکانن.

دۆزینەوەی هاوسەنگییەکی ورد لەنێوانی گرتنەبەری ڕێوشوێنە ئەمنیەکان و بەردەوامی لەکارکردندا زامنی گەیشتنمانە بەئامانجەکان – بەویستی خوا – ئەویش بەچوڵنەکردنی سەنگەری جوهدوو جیهادوو کارکردن، وە پەنا نەبردنەبەر خۆدزینەوەو وازهێنان و دانیشتن هەرچەندە قۆناغەکان سەختتروو قوربانییەکان گرانبەهاتربن. وە هەڵوێستی دروست و ڕەوا بەو شێوە دەبێت کەکارکردنمان لەگەڵ داخوازییە هەنوکەییەکانی واقیعدا بسازێنین، سازاندنێك کە ماناکانی نەبەردی و خۆڕاگری و پێچەساوی لەخۆبگرێت و لەهەمانکاتدا ئاوێتە بوبێت لەگەڵ هەستەکانی هۆشیاری و ژیری و چاوکراوەیدا

لێكۆڵینەوە

پێناسەی لێكۆڵینەوە:

لێكۆڵینەوە: بریتیە لەگرتنە بەری سەرجەم ڕێگەكان و، بەكارهێنانی گشت هۆكارەكان، بەمەبەستی وەرگرتنی زانیاری لەكەسی بەندكراو، بەشێوەكانی:(ڕاكێشان (استدراج)، هەژاندن و دەمارگرتن (استفزاز)، تورەكردن (ابتزاز)، گوشار و تۆقاندن، فریودان، ئارەزوو خستنەبەر (الترغیب)و زۆرلێكردن (الإكراه)...). شایانی باسە لێكۆڵینەوە بە یەكێك لەڕێگەكانی كۆكردنەوەی زانیاری دادەنرێت.

بەشی یەكەم
هۆكانی لێكۆڵینەوە (أسباب التحقیق).

یەكەم: (بونی گومان لە بەندكراو) بە هۆی یەكێك لەم حاڵەتانەی خوارەوە:

- بوونی پەیوەندی گوماناوی لەگەڵ كەسانیك كە پێش خۆی گیرابن یان لەڕوی ئەمنیەوە سوتابن.
- هاتوچۆكردنی، یان بونی لە ناوچە سوتاوەكان یان گوماناویەكان كە لەژێر چاودێری دەزگا ئەمنیەكاندابن وەك: (شوێنی تەقینەوەكان، مزگەوت ، ناوچەی موجاهیدان ،...هتد).
- ڕواڵەت و شێوازی سەرنج ڕاكێش و نامۆ بە نەریتی ناوچەكە.
- زۆر بلێی و ئارەزوی خۆدەرخستن.
- هاندان بەشێوەیەكی ئاشكرا بۆ ڕوبەڕوو بوونەوەی دوژمنان و هاوكاری بەرهەڵستكارانیان.

دووەم، (بونی بەڵگەی حاشا هەڵنەگر) بە هۆی یەكێك لەم حالانەی خوارەوە:

∇ دەستگیركردنی لەكاتی جێبەجێكردنی كار و چالاكی، یان بونی شوێنەوارەكانی بەسەریەوە.

- دەستبەسەراگرتنی هەندێ بەڵگەنامە لەشوێنی ڕوداوێك کە ببێتە هۆی ناسینەوەی.
- دەسکەوتنی هەندێ بەڵگەنامە بە کەسی گیراو، یان لەماڵی یان لە سەیارەکەیدا یان....هتد
- دانپیانانەکان (اعترافات) لە لایەن هاوکارانی، یان هاوپەیمانانی، یان هەواڵ لێدانی لەلایەن سیخورو موناڤیقانەوە.
- پێوەگیرانی بەڵگەنامەی ساختەکراو.
- خەم ساردی لەپاراستنی نهێنیەکان و درکاندنیان.
- بوونی شایەتی لەسەری لەدەرەوەی کارەکەی خۆی.
- بونی کەلێن و دزەکردنی بەرامبەر بۆناوڕیزەکان (الإختراق)، یان کەسانی بەکرێگیراو لەریکخراوەکەدا.
- بونی چاودێری یان سیخوڕی بەسەریەوە لەرێگەی هۆکارە فەنییەکانی وەك (تەلەفۆن، مۆبایل، ئامێرەکانی سیخوری).

بەشی دووەم:

قۆناغەکانی لێکۆڵینەوە

قۆناغی یەکەم، قۆناغی ئاشنابون و خوێندنەوەی دەرونی و هەستی دڵی بەندکراوز:

لەم قۆناغەدا لێکۆڵەر (المحقق) بۆ ناسین و شارەزابوون لەحاڵی دەروونی بەندکراوو، بۆ ئاشنابون بەخاڵە بەهێزو لاوازەکانی، وەزانینی ئەوشتەی بەندکراو دەترسێنێت و، ئەوەشی نایترسێنێ، وە چ شتانێك لە ئوسلوبە دەرونی و جەستەییەکان کاریگەیان لەسەری هەیە، وە ئاگاداربوون لە خاڵە لاوازەکانی جەستەی بەندکراو وەك: (نەخۆشییە هەمیشەییەکان و، شوێنی نەشتەرگەری و، شکاوی و...).

ئامانج لەم قۆناغە: لەم قۆناغەدا چەند ئامانجێکی دیاریکروا هەیە لەوانە:

- کامڵ بونی زانیاری لەبارەی کەسێتی بەندکراو.

∇ ئاشنا بوون لەباری دەرونی بەندكراو(لێدانی ترپەی دڵی) كەلێنەكانی.

∇ ڕێخۆشكردن بۆ قۆناغەكانی دواتر.

∇ ئاشنا بوون بە ئوسلوبو شێوازی كاریگەر لەسەر بەندكراو، دانانی پلانی شیاو بۆ لیكۆڵینەوە لەگەڵی.

قۆناغی دووەم، قۆناغی زیادكردنی پلەی فشار (الضغط التصاعدی):

دەكرێت ئەم قۆناغە بەقۆناغی ڕوبەڕوو بوونەوە ناو ببرێت، لەكاتیكدا لێكۆڵەر دەستدەكات بە بەكارهینانی هێزو گوشار لەسەر بەندكراو بە مەبەستی دانپیانان (اعتراف) بە یەكێك لەم دوو ڕێگەیە:

∇ خستنە ڕوی بەڵگەكان بەشێوەی ڕاستەوخۆ لەسەرخۆی.

وەك ئەوەی بە ناوی خوازراو – نهێنی – ت ناوت بێنیٚ بۆ ئەوەی بتخاتە حاڵەتی سەرسامبونەوە، یان باسكردنی چەند كاریكی نهێنی كە پێی هەستابیت، یان ناوهێنای ڕەمز یان ناوی شانەو پۆلەكەت .. لەگەڵ تێبینیكردنی ئەو گۆڕانكاریانەی لەسەر ڕومەتو دەمو چاوت دەردەكەویت، وە هەوڵدەدات بە هێمنانە قایلتبكات كە لیكۆڵینەوە لەم قۆناغەدا كۆتایی پیٚ هاتووەو، هەموو شت گەیوەتە بنبەست بەرلە دەسكردن بەلێكۆڵینەوەی كرداری، بۆیە باشوایە خۆت نەخەیتە سەنگەری جەنگێكی دۆڕاوەوە، گەرنا تۆ كەسێكی نەفامو ساویلكەیتو بەرژەوەندی خۆت نازانیت.

∇ ڕوبەڕوبونەوەت بەو بارە (واقیعە) سەختو دژاوەرەی تێیدا دەژی.

كەسی لێكۆڵەر پلەپلە دەستدەكات بەقورسكردنو، چڕكردنەوەی ئەشكەنجەدان لەسەرت، بە شێوەی هەڵكشان (تصاعدی) بۆ ئەوەی توشی داروخانی دەرونیت بكاتو، كۆتای بەصەبرو ئارامگریت بێنیٚ، وە تێتبگەیەنیٚ كە ئەمە هێشا سەرەتایەو بەدڵنیایی لێكۆڵەرتوانای زیادكردنو، بەردەوامی لەم جۆرە ئەشكەنجەی هەیەو، تۆش لەبەرامبەردا توانای هەڵگرتنی ئەم بارە قورسەت نییە، وەئەمە جەنگێكی دریژخایەنەو سنوری كۆتای نایەتو، گەر ئەمرۆش توانای خۆراگرتنت هەبیٚ سبەی بەرگەی لەوەزیاتر ناگری.

قۆناغی سێیەم، قۆناغی ئەوپەڕی فشارو بەكارهێنانی توندوو تیژی:

لەم قۆناغەدا لێکۆڵەر هەوڵدەدات بەندکراو لەوە دڵنیا بکاتەوە کە لەبەرامبەری ئەو ئازارو ئەشکەنجانەدا هیچ دەربازی ناکات تەنها دان پیانان نەبیتو بەس، وەئەم ئەشکەنجەدانەشی بەردەوام لە زیادبووندایە تا بەندکراو ئیعتراف دەکات.

قۆناغی چوارەم، قۆناغی پەنا بردنە بەر کات:

لەم قۆناغەدا بەندکراو فڕێدەدرێتە زیندانێکی تاکە کەسی (انفرادی)و (بە دەستو قاچو چاوی بەستراوەوە، یان تورەکەیەکی لەسەر دەکرێ بۆ ماوەیەکی درێژخایەن لەسەر کورسییەك دادەنرێت) وایتێدەگەیەنن کە ئەم حاڵە کۆتای نایەتو، تەنها دانپیانان نەبیت هیچ شتێکیی دیکە دەربازی ناکات، وە هەندێ جار پشوییەکی کورت لەئەشکەنجەدان دەدرێتە بەنکراو،ئەویش لە کاتیکدا کە لێکۆڵەر هەستی بەنەبەردیو ورەبەرزی بەندکراوکرد لەبەرامبەر ئەشکەنجەدانی، بەجۆێك کە ئەشکەنجەدان هیچ کارێکی لێناکات، یان بەهۆی دارمانی باری تەندروستی بەندکراوەوە.

قۆناغی پێنجەم: قۆناغی گەڕانەوە بۆ ئەشکەنجەو توندو تیژی:

ئەم قۆناغەش بریتیە لەگەڕانەوە بۆ گرتنەبەری ڕێگەی توندوتیژی بەرامبەر بەندکراو، ئەم کارەش بۆ ئەوەیە کە بەندکراو دڵنیابێت لەوەی کە لێکۆڵەر زۆر بەحەوسەڵەو نەفەس درێژەو لەسزادانی بەردەوام دەبێت تا دانبەتاوانەکەیدا دەنێت، وە لەبەرامبەردا بەندکراو ماوەیەکی درێژخایەنی لەپێشەو، فشارو ئەشکەنجەدانیش سنورێکی دیاریکراوی نییە، بۆیە هیچ هیوایەك بۆ ڕزگاربون نییە تەنها دانپیانان نەبێت، وەخۆڕاگرتنو دانبەخۆداگرتن هیچ سودیکی نابێت چونکە ئەم حاڵە سنوریکی دیاریکراو بۆ کۆتای هاتنی نییە.

قۆناغی شەشەم، قۆناغی کۆتای

لەم قۆناغەدا دوا ووتەی بەندکراو بەرزدەکرێتەوە بۆ بەردەم دادوەر ئەویش بڕیاری کۆتایی بە بەندکردن یان ئازاد کردنی لەسەر دەدات، وەزۆرجاریش لەپاش بڕیاری دادگا یان ئازادکردن کەسەکە بۆ ماوەیەکی دیاریکراو دەخریتە ژێرچاودێریکردنەوە.

بەشی سێیەم
شێوازەکانی لێکۆڵینەوە

مەبەست لە شێوازەکانی لێکۆڵینەوە ئەو ڕێگەو شێوازانەیە کە لێکۆڵەر بەمەبەستی دانپیانانو، وەرگرتنی زانیاری بەکاریان دێنێت. جێگەی ئاماژەیە کە لێکۆڵەر لەماوەی لێکۆڵینەوەدا پەنادەباتەبەر هەمووشێوەکانی لێکۆڵینەوە، بەڵام زیاتر گرنگی دەدات بەو شێوازەیان کەگاریگەری زیاتری لەسەر بەنکراو دەبێت.

شێوازی یەکەم:
شێوازە دەرونیەکان

ئەمیش چەند شێوەی هەیە:

شیوەی یەکەم: قایلکردن بە دانپیانان (الاقناع بالإعتراف):

لێکۆڵەر بۆ قایلکردنی بەندکراو بە دانپیانان پشت بە یەکێك لەم شێوازانەی خوارەوە دەبەستێت:-

- شێوازی پەنابردنە بەر عەقل و ژیری: بە جۆریك لێکۆلەر هەوڵدەدات بەندکراو بەوە قایلبکات کە هەموو شت لە بارەیەوە دەزانێتو، ئەو زۆر دڵنیایە لەو زانیاریانەی لەبەردەستیدایە، وەتەنها ئەو زانیاریانەشە بوّتە هوّکاری دەستگیرکردنو لیکۆڵینەوە لە گەڵی و، پاشان ئەشکەنجەدانی، گەرنا لەنیوانی ئەو لێکۆلەردا هیچ جۆرە پەیوەندییەکی نەدۆستایەتی وەنەدووژمانیەتی نییەو، بەڵکە هەر نایشیناسیت.

وەنمونەی ئەم پرسیارانە ئاراستەی بەند کراو دەکات: ئایا پیشتر تۆم ناسیوە؟ هیچ شتیك هەیە لە نیوانماندا؟ بۆچی براکەتم نەگرتووە؟ یان دراوسێکەت؟ یان هاورێکەت؟ وە دەستدەکات بەهەوڵی قایلکردنی بەندکراو بە شێوەیەك کە کارەکە کۆتایی پێهاتووەو هەمووشت یەکلابۆتەوە، تۆش ئەمرۆبیت یان سبەی دان بەهەموو ئەمانەدا دەنێیتو، تەنها خۆتو کەس و کارت تووشی دەردە سەری دەکەیت، وەبێگومان لێکۆلەر هیچ زیانێك ناکات، وە گرنگ نییە بەلایەوە ئێستە دانبەتاوانەکەدا دەنێیت یان پاش ساڵیکی تر، وەدەزگاکانی هەواڵگری گەر هێندە دڵنیا نەبوایە کە بەندکراو تاونبارە ئەو هەمو توانا و کۆششیان لەو پێناوەدا نەدەخستە گەڕو کەسی لێکۆڵەرو دەستەی لێکۆڵینەوەی بەو کارەوە سەرقاڵنەدەکردوو، وەبەتەنها لەنێو ئەو خەڵکەدا ئەوی دەستگیرنەدەکرد..!! وە هەروەها

وەدەستدەکات بەگێڕانەوەی چەند ڕوداوێك کە لەماناو ناوەڕۆکدا ئەوە دەردەخەن کە ئیعتراف نەکردن لەسەرەتاوە هیچ مانایەکی نییە جگەلەوەی خۆت ئەشکەنجەی خۆت دەدەیو، هەموو هەوڵـەکان بـۆ خۆدزینـەوە لـە دانپیانـان هـیچ جیاوازیـەکی نییـە لەگـەڵ بـەرگرتنی خـۆر بـە بێژەنگ.

▽ شـێوازی دۆسـتایەتی و هاوەڕیایـەتی: بـە جۆریـك لێکۆڵـەر بـە ئسلوبی لەسـەرخۆیو هێمنانـە وەك هـاوڕێو دۆسـتێکی بەنـدکراو خـۆی دەخاتـەڕوو، سـۆزو بـەزەیی خـۆی بـۆ دەردەبڕێ، لەسەرەتادا دەستدەکات بەپیاهەڵدانو بە باسکردنی چاکەکانی، وەباس لە خـۆڕاگریو ئـارامگری دەکـات، وەباسـی خراپـەی ئـەو لێکۆڵەرانـە دەکـات کـە هەسـتاون بەئەشـکەنجەدانی، وە دەرمـانو خـواردنی بـۆ دابینـدەکاتو، کـار ئاسـانی بـۆ دەکـات، لـە پاشان ئەمە ژەهری بۆ لەهـەنگوین دەکات، بـەجۆریك دەستدەکات بـەئامۆژگاریکردنی کـە بەزەیی بەخۆدا بێتەوەو رەحمێك بە دایـكو کـەسو خیزانەکـەی بکـات، وە تێیدەگەیـەنێت کـە ئـەو مـافی خۆیـەتی بەرهەڵسـتکاری داگیرکـەران بکـاتو، خۆڕاگربێـتو داکـۆکی لـە مافەکانی بکـات، بـەڵام هـەموو کـەس توانـاو وزەیـەکی دیـاریکراوی هەیـە .. وە بـۆ زیـاتر سـەرنج ڕاکێشـانی دەسـدەکات بەهێنانـەوەی بەڵگـە شـەرعییەکان لەمـەڕ نادروسـتی خۆبەهیلاك بردنو هەڵنەگرتنی کۆڵێك کە لە تواناادا نەبێت، وەهەوڵدەدات لـەوە دڵنیـای بکاتەوە کە لێکۆڵەران زانیاری تەواویان لەباری ئەوەوە لەلایە گەرنا ڕوبەڕوی ئەشکەنجەی لـەو جـۆرە نەدەبوویـەوە، پاشـان پـەیمانی پێـدەداتو سـوێندی گـەورەی بـۆ دەخـوات کـە لەکاتێکدا ئەگەر ئیعتیراف بکات هاوکاری بکـات لـە سوککردنی حوکمەکـەی ، هەرچـەندە ئـەو نایـەوێت ئیعتـیراف بکـا، بـەڵام بـەهۆی دڵپێسـوتانو بـەزەیی پێـدا هاتنـەوەی کـە لەئـەجامی ئـەو ئەشـکەنجەی ڕوبـەڕوی دەبێتـەوە ئـەم ئامۆژکاریانـەی دەکـان، چـونکە دەزانێت ئەو ئەشکەنجەو ئازارەی ڕوبەڕوی دەبێتەوە زۆر لەوەی پێشتر قورسترەو ئـەویش بەرگەی ناگرێت، وە ڕێنمونی دەکات کەدان بەهەنـدێ شتی لاوەکـیو ئاسایدا بنێـت نـەك هەمو شتەکان ئەمەش تەنها لەپێناوی سوککردنی ئەشکەنجەکەی.

▽ شـێوازی سـادەکردنەوە: ئەمـەش شـێوەیەکە لـە شـێوەکانی قـایلکردن بـەفریودان، کـە پشتدەبەستێت بەسادەکردنەوەی بابەتی دانپیانان ئەویش بەچەند ڕێگەیەك لەوانە:

▽ دڵنیابە لەوەی زۆربەی ئەوانەی لێکۆڵینەوەیان لەگەڵ کراوە ئیعتیرافیـان کـردووە تەنانـەت سەرکردەکانیش، خەڵکانێك کە بە جەستە زۆر لـەو هەڵکـەوتوترو بـەهێزتر بون، وە علمو

ئاستی زانیارییان لەو زیاتر بوە، وە ئەزمونیان لە لێكۆڵینەوەدا زۆر لەو زیاتربووە، وە زانیاری و نهێنی گەورەترو مەترسیدارتریشیان لەلابووە، وە كێشەكەیان گەلێك لە كێشەكەی ئەو گەورەتر بووە، وە ئەو حوكمەی ئەوان بەسەریاندا دراوە چەند بەرابەری ئەو حوكمەیە كە چاوەڕێی ئەو دەكات.

∇ وانیشانیدەدات كە ئەو تۆمەتەی ڕوبەڕوی كراوەتەوە ئاسانە، وە حوكمەكەی زۆر ئاسانەو لەماوەی لێكۆڵینەوەكەی تێناپەڕێت، پێدەچێت هەر چەند مانگێك زیادبكات و بە زوویی ڕزگاری دەبێت.

∇ بێگومان زیندان باشترە لەوەی ئینسان توشی نوقسانی یان كەمئەندامی بێت.

∇ دانپیانان مانای خیانەت نییە، وەئەو بەویستی خۆی ئیعتراف ناكات، بەلاّم هەركەسەو تواناو وزەیەكی دیاری كراوی هەیە.

ئیدی هەندێ جار لێكۆڵەر خۆی ئەم ئسلوبانە بەكاردەهێنێت، یان سود لە كەسانی بەكرێگیراو وەردەگرێت تا لەبەردەم كەسی بەندكراودا باس لەم شتانە بكەن.

∇ شێوازی قورسكردن: ئەم شێوازە پێچەوانەی شێوازی پێشترە بەلاّم سەرەنجامەكەی بەهەمان ئەنجام دەگات، بۆ ئەم مەبەستە پشت دەبەستێت بە گەورەكردن و قورسكردنی ئەو تۆمەتەی ئاراستەی بەندكراو كراوە، لەگەلّ زیادكردنی چەند تۆمەتێكی تریش تا ناچار بێت دان بەهەندێ یان بە بەشێك لەو تۆمەتانە بنێت، وەبۆ ئەوەی دواتر نكوڵی لەهەندێ لەو تۆمەتانە بكات كە بەهۆی گەورەییانەوە دەترسێت لێكۆڵینەوەی لە بارەیانەوە لەگەلّ بكرێت، وەكاتێك دان بەتۆمەتە سەرەكییەكەی خۆیدا دەنێت وادەزانێت دەسكەوتێكی گەورەی دەستخستوە كەخۆی لەو تۆمەتە زیادكراوانەی تر كە خراونەتەسەرشانی دورخستۆتەوە.

∇ بۆنمونە: تۆمەتی پلاندانانی بۆ جێبەجێكردنی چالاكییەكی جیهادی ئاڕاستەدەكات كە لە بنچینەدا تۆمەتەكەی پێدانی سەیارە بووە بەیەكێك لە جێبەجێكارانی كارەكە، یان دالّدەدانی جێبەجێكاران، وەلەوانەیە وا ت تێبگەیەنێت كە مەلەفی تەواوی لەبارەی تۆوە لەبەردەستایە و بۆ ئەومەبەستە چەند كاغەزو فایلێك لەبەردەمی خۆای دادەنێت كە گوایە چەندین تۆمەت و شایەتیدان و ئیعترافاتی تێدایە.

شێوازی دووەم:

شێوازی فریودان و خەڵەتاندن

بریتیە لە شێوەیەك لەو شێوازە نەگریسانەی کە بەپلەی یەکەم پشت دەبەستێت بە درۆو فێڵکردن و فریودانی بەندکراو، وەلە دیارترین شێوازەکانی فریودان:

١. شێوازی هەڕەشەکردن (تهدید):

ئەم شێوازەش لەپاش خوێندنەوەیەکی تەواو بۆ باری دەرونی بەندکراو، شارەزابون لەخاڵە لاوازەکانی دەگیرێتەبەر، بە جۆرێك بە شتانێك هەڕەشە لەبەندکراو دەکرێت کە دەبێتە مایەی دروستکردنی گوشارێکی بەهێز لەسەر دەرونی، بێگومان ئەم حاڵەتەش ڕێژەییەو لەکەسێکەوە بۆ کەسێکی دیکە دەگۆڕێت، کەسی وا هەیە خاڵی لاواز تێیدا (کات و ماوەی بەندکردنە) بۆیە دوژمن هەڕەشەی لە درێژکردنەوەی ماوەکەی دەکات، کەسانی واش هەیە خاڵی لاوازیان ئەشکەنجەی جەستەیی، یان شێواندنی جەستەی، یان مەسەلەی ناموس و شەرەفە، بۆیە هەرکات لێکۆڵەر خاڵی لاوازی بەندکراوی زانی ئیدی لەو ڕێگەیەوە بەندکراو دەهەژێنێت و دەماری دەگرێت.

٢. شێوازی فریودان:

لێکۆڵەر پەنادەباتەبەر فریودانی بەندکراو بەوەی کە یەکێك لەگیراوەکان ئیعترافی لەسەرکردووە، بۆ جێبەجێکردنی ئەم شێوازەش چەند ڕێگایەك دەگیرێتەبەر لەوانە:

∇ شێوازی دۆبلاژکردن و تێکەڵکردن (الدبلجە).

بە جۆرێك یەکێك لە بەندکراوان ئامادە دەکەن، ولێکۆڵەر دەستدەکات بە پرسیارلێکردنی لەبارەی شتانێکەوە کە وەڵامەکەی بەڵێ بێت، پاشان ئەم دەنگەی تۆمار دەکات و، دواتر لەبارەی جموجوڵی بەندکراوێکی ترەوە پرسیاری لێدەکات، شێوازی پرسیارەکەشی بەم جۆرە دەبێت: فلاَن کەس ئەوکارەی کردووە؟ دواتر وەڵامە تۆمارکراوەکانی بە (بەڵێ) لەگەڵ ڕێکدەخات و، هەتا بەم شێوەیەی لێدێت (ئایا فلاَن کەس ئەو کارەی کردوە؟وەڵامی تۆمارکراو بەڵێ، تۆی لەگەڵ بوو؟ بەڵێ، خۆت بینیت؟ بەڵێ) هەر بەم شێوەیە کارەکانی دۆبلاژدەکات تا بەوە قایلیبکات کە هاوەڵەکەی ئیعتیرافی لەسەر کردووە، ئەمە لەکاتێکدا گەر بەندکراوکان لە یەك ناوچە یان یەك دەستەوکۆمەڵ بن.

∇ شێوازی سیناریۆسازی بۆ دروستکردنی دانپیانانی (وەهمی):

ئەم کارەش بەهاوبەشی لەگەڵ دەستەی لێکۆڵەران و بەکرێگیراوان و پاسەوانان ئەنجام دەدرێت، ئامانجیش لە ڕێکخستنی ئەم سناریۆیە قایلکردنی بەندکراوە بەوەی کە هاوەڵە بەندکراوەکەی بەهەمان تۆمەتی ئەو ئیعترافی لەسەر کردووە، وەوا تێدەگەیەنرێت کە هاوەڵەکەی گوێزراوەتەوە بۆ زیندانێکی کە، ئەمەش لە ڕێگەی بەکرێگیراوەکانەوە ئەوانەی خواردن دابەشدەکەن یان لەڕێگەی لێکۆڵەر خۆیەوە یان بەندکراوانی زیندانەکە، کە بەشێوەیەکی نهێنی پێیدەگەیەنێ کە هاوەڵەکەی گوێزراوەتەوە بۆ جێیەکی تر (بێ ئەوەی کەسی بەندکراو بزانێت دزەکردنی ئەم زانیارییەو گەیشتنی بەم بەمەبەست ڕێکخراوە)، دواتر لە پاش چەند ڕۆژێك لەڕێگەی بەکرێگیراوێکەوە لەسەر شێوەی بەندکراو هەڵدەستن بەگەیاندنی هەواڵێك بە بەندکراوەکە، بەجۆرێك بەکرێگیراوەکە لە پاش خۆپێناسادن دەڵێت بە بەندکراوەکە: ئای ئەوە تۆ فلاَن کەسی؟.. فلاَن کەسم بینی (مەبەستی هاوەڵەکەیەتی) زۆر سەلامی لێدەکردی وەلەڕوی دەرونییەوە زۆر ماندوبوو چونکە بەستەزمانە کەوتبووە داوی خەڵکانێکی ناپاك وە زۆر پەشیمانی دەردەبڕی چونکە ئیعتیرافی لەسەر هەمووشت کردبوو بەڕاستی لە ڕێگەی خەڵکانی ناپاکەوە هەڵخەڵەتێنرابوو، ئەو ئێستە تەواو داڕوخاوەو لە حاڵەتێکی دەرونی شکستخواردوودایە، بەردەوام دەیوت فلاَن کەس گەردم ئازادکە (یانی بەندکراوەکە) چونکە هەموو ئیعترافێکی لەسەر کردبوویت... لەپاشان لێکۆڵەرەکان بەندکراوەکە دێنن و پێی دەڵێن هەمووشت کۆتای پێهاتووەو، هاوەڵەکەت کەوتۆتە داوی مەدسوسین و ئەو ئێستە دانپیانانەکەی دەنوسێتەوە، دواتر بەچاوی خۆت دەیبینیت، بەلاَم هیچ قسەناکەیت، دەیهێنن کەسەیری هاوەڵەکەی بکات کەدانیشتووەو خەریکی نوسینەو، کوپێ قاوە یان چای لەبەردەمیدایە... (هەڵبەتە ئەو شتانێکی ئاسایی دەنوسێت کە داوایان لێکردووە بینوسێت)، پاشان چاوی بەنکراوەکە دەبەسترێتەوە لە شوێنێکدا دایدەنیشێنن، پاشان لیکۆڵەر هەڵدەستێت بە بەستنی چاوی هاوەڵەکەی لە نزیك بەنکراوەکە دایدەنێت و، هەڵدەستێت بە پرسیارکردن لەو هاوەڵەی کە لە پێشچاوی هاوەڵە بەندکراوەکەی تری شتی دەنوسی (بێ ئەوەی هەستبکات لە هاوەڵە بەندکراوەکەی لەو جێگەیە) هەموشتەکانت نوسی؟ ئەویش دەڵێ: بەڵێ" پرساردەکات هیچ شتێك ماوە نەتنوسیبێ"؟ دەڵێت: نەخێر، دیسانەوە لێکۆڵەر پرسیاری لێدەکات ئەی لەبارەی فلاَن کەس (بندکراوەکە) هەموشتت لەبارەی ئەویشەوە نوسی؟ دەڵێت: بەڵێ، پاشان پێی دەڵێ بڕۆ پشوی خۆت وەرگرە، وە لەڕاستیدا ئەوکەسە هیچ شتێکی نەنوسی وە ئیعترافی نەکرد تەنها شتانێکی ئاسایی نەبێت وەئەو بەسەرهاتی ژیانی خۆیی بۆ نوسیون، وەئەوەی کەدەیزانی لەبارەی بەندکراوەوە لە

زانیاری گشتی ئاسایی...، بەڵام بەم ڕێگە گومان دەخەنە دڵی بەندکراوکەوە، بەوەی کە هاوەڵکەی بەڕاستی داڕوخاوە، لەپاش ئەمە بەندکراوەکەی تر دەبەنە ژوری لێکۆڵینەوە وەك بڵێی بێگومانبون لە ئیعتیرافکردنی کاغەزو قەڵمی دەدەنیّو قاوەیەك یان چایەکیشی بۆ دێننو، داوای لێدەکەن بە کە وردیو لەسەخۆی هەموشت بنوسێت تا ئەویش بحەوێتەوە وك چۆن هاوەڵەکەی حەوایەوە، لەکاتێکدا گەر ئیعتراقی نەکرد ئەشکەنجەدانی زیاتردەکەن، تا وایتێبگەیەنن کە ئێستە ئەوان بەڕاستی لێی دڵنیابوونو چیتر نکوڵیکردن هیچ سودێی بۆێ نابێت.

∇ شێوازی بەکارهێنانی زانیاری گشتی لەبارەی موجاهیدان:

ئەمەش لەڕێگەی ئاماژەکردن بەهەندێ لەزانیارییە گشتیەکان کەلەلای کەسی لێکۆڵەرپێشتر بوونی هەیە، ئیدی ئەو زانیاریانە لەڕێگەی ئیعترافاتی کەسانی ترەوە بێت، یان ڕاپۆرتی سیخوڕو بەکرێگیراوان، یان خەملاندن، یان لەئەنجامی ئاشکرایی ئوسلوبو شێوازی کاری ڕێکخراوەکەوە بێت لەشێوەی مەشقو ڕاهێنانو سەربازگیریو....هتد، هەرچەند ئەو زانیاریانە گشتی بنو لە چوارچێوەیەکی دیاریکراو تێنەپەڕنو شتانێکی ئاسایی بن بەڵام لەهەمان کاتدا کاریگەری لەسەر دەرونی بەندکراو دەبێت، تا وایلێدەکا گومانی لادروستبکات، وەهەندێ جار بخاتە حاڵەتی دڵنیاییەوە لەوەی کەلێکۆڵەر هەموو شت لە بارەیەوە دەزانێت، وەك ئەوەی لێی دەپرسێت (کەی پەیمانت بەو کۆمەڵە داوە؟ یان لێپرسراوی شانەکەت کێیە؟ یان ڕوپۆشی سەفەرکردنت بۆ فلان شوێن چی بوو؟...) هەرچەندە ئەمانە شتانێکی ئاساین، بەڵام کاریگەری لەسەر کەسانێکی بێ ئەزمون دەبێت، یان بەڕاشکاوی بڵێن ئەوانەی کە بۆ پاساوێك یان نیوە پاساوێك دەگەڕێن بۆ ئیعترافکردن، بە بەهانەی ئەوەی کە دەزگای هەواڵگری هەموو زانیاریەکانی لەبەردەستایە.

∇ شێوازی سازانو مامەڵەکردن لەگەڵ بەندکراو:

بەجۆرێك بەندکراو قایلدەکرێت بەدانپیانان بۆ لێکۆڵەر، ئەویش لەبەرامبەر ئەوەدا کەلێکۆڵەر بێتەناو کارەکەیەوەو هەوڵبدات بۆ سوککردنی حوکمەکە لەسەری، وە هاوکاری بکات لەداڕشتنی ئیعترافەکەیدا، بەوەی کە تۆمەتەکانی هەموی ئاسانە کە گوایە بەهۆی فشارو زۆرلێکردنەوە بووە لەلایەن کەسانی ترەوە، وەبەدڵنیایی بەڵێن دەدات کە نەگەڕێتەوە سەرکاری لەو شێوە، وەلەوەی کردویەتی پەشیمانە.

وەلێرەدا لێکۆڵەر هەوڵدەدات بەندکراو بەوە قایلبکات کە لێکۆڵەر بەلایەوە گرنگ نییە کە بەنکراو بۆ ماوەیەکی زۆر یان کەم لە زینداندا دەمێنێتەوە ، وە کاری ئەو تەنها وەرگرتنی

ئیعترافە بۆیە هەموو هەوڵی دەخاتەگەڕ لە پێناو کەم کردنەوەی وادەی حوکمەکەی، وەبەوە قایلی دەکات کە ڕاپۆرتی لێکۆڵەر کاریگەریەکی بەرچاوی هەیە لە حوکمی دادوەر، وەدەزگاکانی هەواڵگری (مخابرات) دەتوانن ئەوەی دەیانەوێت بۆ ماوەیەکی زۆرو بێ هیچ تۆمەتێکیش بیخزێننە زیندانەوە ، وە دەتوانن ئەوەی بیانەوێ لەزیندانی دەربهێنن تەنانەت ئەگەر خاوەنی تۆمەتی گەورەش بێت، وەلەوانەیە پێی بڵێ کەبەم نزیکانە بە هۆی دانوستانەکانەوە یان لێبوردنەوە ژمارەیەك زیندانی ئازاد دەکرێت ئەگەر بێتوو ئیعتیراف بکەیت ناوی تۆش لەگەڵیان هاوپێچ دەکەین.

شێوازی سێیەم:

دروستكردنی گومان (التشكيك)

ئامانج لەم شێوازەش دوودڵكردنی بەندكراوە لەمەڕ چەند شتێك لەوانە:-

∇ دوودڵكردنی لە خودی خۆیو توانای خۆڕاگری:-

بە شێوەیەك بەندكراو واتێدەگەیەنیٚ كەئیعترافكردن شتێكی بڕاوەو حەتمییەو، لێكۆڵەر هیچ پەلەی لەكارەكەی نییە، بۆیە هەڵدەستێت بەگاڵتەپێكردنو بەكەم سەیركردنی بەندكراو، بەوەی كە سادەو ساویلكەیە لەبیركردنەوەیداو دەیەوێت بەلەپی دەستی بەرلە سوژن بگرێتو بەپانی پەیژەهەڵگریٚ وەهەروەها لە نمونەی ئەم گاڵتە جاڕی و شانەی بە لاقرتییەوە ئاراستە دەكات ، وە لەڕێگەی ترەوە هەوڵدەدات هەندیٚ وشەی بەگوێدا بدریٚ وەك (بەڕاستی كەسێكی سادەو ساویلكەیەو بۆتە قوربانی كەسانێك كە بەهەندیٚ بیروباوەڕی پوچ وبەتاڵ هەڵیانخەڵەتاندوە، ئەوان ئێستە لە نێوماڵو منداڵی خۆیاندا ڕادەبوێرنو ئەم بێچارەی بەستەزمانەش لەپێناوی ئەواندا ئەشكەنجە دەدرێت، بۆ ئەوەی دواتر پێی بوترێت كەسێكی نەبەردوو خۆڕاگرە).

وەنایەوێت ئیعتراف بكات بۆ ئەوەی پێی نەوتریٚ كەسێكی ترسنۆكە، وەئەمیش وەك كەسانی پێشخۆی كەلە لێكۆڵینەوەدا تاماوەیەك ئیعترافیان نەدەكرد بۆ ئەوەی بەهانەیەكیان هەبێت كەوەلامی خەڵكی پێبدەنەوە ئەویش گوایە بەرگەی ئەشكەنجەیان نەگرتووە بویە ئیعتیرافیانكردووە.

وە ئامانج لەم ووتانەش چەند شتێكە لەوانە:

١. بەندكراو دەخاتە گومان لە نیازی كارەكەی (ئارام گریو خۆڕاگری) بەوەی (ئایا ئەم خۆڕاگرییەیە لەبەرخوایە یان بۆ ئەوەیە پێی بوتریٚ فلاٚن كەس خۆڕاگرو نەبەردبوو ئیعترافی نەكرد؟!).

٢. بۆئەوەی بە جدی بیر لەوەبكاتەوە كە بەڵیٚ ڕاستە زۆرێك لەبەندكراوانی پێش ئەم ئیعترافیان كردوو، لەپاش چەندڕۆژێكیش لەزیندان ڕزگاریان بووەو ڕوبەڕوی لۆمەی خەڵكیش نەبونەتەوە، لێرەدا شەیتان ڕۆڵی خۆی دەبینێتو پێیدەڵێت: تۆ لەوان خۆڕاگرتربوی گەر ئیعتراف لەسەر هەندیٚ شتی ئاسایی بكەی ئەوكاتە هیچ كەسیش لۆمەت ناكات....

بۆیە گەر بە ئاگا نەبێت دەستدەکات بەبیرکردنەوەلەوەی کە ئیعتراف بە بەشێکی کەم و تەنها لەسەر خۆی بکات ....، تا لەکۆتایدا بە ئیعترافی گشتی و لەسەر هەموو ئەوانەی دەیانناسیّ و، دیان زانیّ ، یان پێشبینی کردبێت کۆتای دێت، ئەمە ئەگەر بەیەکجاری خۆی نەدۆڕێنیّ !!.

∇ دوودڵکردنی لەمەڕ هاورێیانی:

ئەمەش بەدووپات کردنەوەی هەندی دەستەواژەو هێنانەوەی پەندو قسەی باو بۆی وەك (کەسانێك دەیخۆن مریشکی برژاو، ئەوانی دی دەکەونە داو)، وە بەوە ڕووبەڕوی بەندکراو دەبنەوە کە تێوەگلاوە چۆن تێوەگلانێك، وەبۆتە قوربانی کەسانێکی هەلپەرست و ماڵ پەرست تا گەیاندیانە بەندینخانە، ئەوان ئیستە لە ماڵ و حاڵی خۆیانن و ئەویش لێرە ئەشکەنجە دەدرێت، وەهەوڵدەدەن لەوە دڵنیای بکەن کە ئەگەر بەر پرسەکەی لە جێی ئەو بوایەو ڕووبەڕوی ئەو ئەشکەنجانە بوایەتەوە بەدڵنیایی ئیعترافی دەکرد چ جای ئەوەی هەوڵی قایلکردنی بەن !!!.

وەهەوڵدەدەن کە قایلی بکەن کە ئەوانەی ئەو کاری لەگەڵ کردوون دزەیان کراوەتەوناو، وەئەویش کە ئێستە لە زیندانە لەسەر ئەو زانیاریانەیە کە لەڕێگەی ئەوانەوە دزەیانکردووە کە کاری لەگەڵ کردوون !!!.

∇ دوودڵکردن لەمەڕ بەرپرس وسەرکردەکانی:

ئەمەش لەڕێگەی باسکردنی خۆشگوزەرانی و رابواردنی سەرکردەکانی، بەجۆرێك کەئەوان هیچ کۆششێکیان نەبووە هیچ قوربانیەکیان نەداوەو، ئەوان وەك مەلیکی شەترەنجن و ئەمیش وەك جوندی تەنها بۆ پاریزگاری لەمەلیك و قوربانیدان لە پێناویدا بەکاردەهێنراوە، وەهەوڵدەدەن بەدگومانی بکەن لە ناموس و و پاکێتی سەرکردەکان، کە گوایە ئەمان ئاگاداری دزینی ماڵ و پارەی ئەوانن کە بۆ بەرژەوەندی تایبەت و گەیشتنە پلەو پۆست بەکاری دێنن، وەهەوڵ دەدەن هەندێ بیروکە لە مێشکدا بچێنن لەوانە: (تۆ بۆ خۆت بیر بکەرەوە، مەیەڵە کەسانی تر بیرت بۆ بکەنەوە) وەتۆ ئێستە لە ژێر ئەشکەنجەدای ئەگەری مردنت یان تێکچونت زۆرەو، منداڵەکانت سبەی هەتیو دەکەون، وەبەچاوی خۆت زۆرێك لەخێزان و منداڵی شەهیدان دەبینی کەچۆن ژیان بەسەردەبەن و دەست لەخەڵکی پان دەکەنەوە؟ لە هەمانکاتدا بەرپرسان هەرچی هەیە لە کۆشك و سەیارەو گەشت و گوزاردا سەرفی دەکەن !!!.

∇ دوو دڵکردنی لەمەڕ دین و بەها پیرۆزەکان و ڕەوایی ئەو کێشەیەیی کەئەو جیهادی لەپێناودا کردووە:

ئەمەش لەڕێگەی گفتوگۆی هێمنانەی لەگەڵ بەندکراو سەبارەت بەو بۆچون و بیردۆزانەی دوژمنانی ئیسلام بانگەشەی بۆ دەکەن بەتایبەت (جیهانگەرایی و عەلمانیەت و دیموکراتی و لیبراڵی بون...) ئەم ئوسلوبەش زیاتر لەگەڵ کەسانێك بەکاردەهێنن کەئاستی ڕۆشنبیریان لاوازبێ و، بەڵگەی بەهێزو دەمکوتکەریان لەسەر ڕەوایی کێشەکەیان پێنەبێ، وەتوانای موناقەشەکردن و ڕوبەڕووبونەوەیان نەبێت، مەبەستیان لەم کارەش چاندنی تۆوی گومان و دودڵییە لەمەنهەج و بیروباوەڕیاندا.

∇ دوودڵکردنی لەمەڕ سوود بەخشی کارو هەوڵەکان:

لەو ڕوانگەوە لێکۆڵەر دەستدەکات بەگفتوگۆ لەگەڵ بەندکراو، خۆزگە دەبێ بەردوو دەمانچەو کلاشینکۆف و تەقاندنەوەی کەسێك یان سەیارەیەك چ سودێکی هەبێت لە بەرامبەر لەشکری بێ شومارو ئەو هەموو تەکنەلۆژیا و چەکە پێشکەوتوو ئامێرە نوێیانەدا، لەکاتێکدا لەشکرو هێزی وڵاتە عەرەبیەکان ناوێرن ڕوبەڕوی ببنەوە چونکە ئەوان ئەندازەو توانای بەرامبەرەکەیان دەزانن، ئیدی گروپ و ڕێکخراوێك بەتەنها و دابڕاو لە خەڵك و جیهان چۆن دەتوانێت ئەو جەنگە بەرپا بکات و ڕوبەڕوی ئەو هێزە زەبەلاحە جیهانیە بێتەوە، وەئەوەشی (موجاهیدان) پێی هەڵدەستن بێ سودەو تەنها کارێکی خۆکوژییەو لەپشتەوە خەڵکانێکی هەلپەرست و بەرژەوەندی خواز هانیاندەدەن و، ئەوانەشی هەڵدەستن بەئەنجامدانی کارەکان خەڵکانێکن بونەتە قوربانی سۆزو عاتیفەی هەڵچویان.

شێوازی چوارەم:

ملـپێکەچکردن و خۆسە پیاندن

ئـەوەش بەچاوشـوۆڕکردن و ملپێکەچـکردنی بەنـدکراوە بـۆ ویسـتی لێکۆڵـەر، لـەپاش قایلکردنی لـەوەی کە لێکۆڵـەر کەسایەتییەکی بـەهێزەو توانای ئەشکەنجەدان و زەلیلکردنی هەیەو، زانیاری زۆری لە بارەی بەندکراو لەلایە، وە خاوەنی ئەزمون و شارەزاییەکی باڵایە...

لە شێوازەکانی مل پێکەچکردن و خۆسەپاندن:

∇ دابڕینی کەسەکە لە ڕوی کۆمەڵایەتییەوە:

ئەمەش بە دوور خستنەوەی لەسـەرجەم بوارەکـانی ژیـانی کۆمەڵایـەتی و ڕێگـری لـە هـەموو جۆرە پەیوەندییەك، تەنها پەیوەندییەك نەبێت کە دوژمن لەبەرژەوەندی خۆی ڕێگەی پێبدات، وە کاریگـەری خراپـی لەسـەر دەرونـی بەنـدکراو دروسـتبکات، وە ئەنجامەکەشـی سـود بەلێکۆڵەر بگەیەنێت و، ببێتە مایەی زیاتر لاوازکردنی بەندکراو لەبەردەم لێکۆڵەردا.

∇ خستنەڕوی تواناو دەسکەوتەکان:

لێکۆڵەر بەردەوام باس لـەتواناو هێزو دەستکەوتەکانی دەزگا ئەمنیەکەی دەکات و لەگەڵ بەراوردکردنی بەهێزو تواناکانی ئەو دووژمنەیان کە بەندکراو لایەنگیریان دەکات، ئەمەش بۆ ئەوەی بەندکراو زیاتر هەست بە بێدەسەڵاتی و لاوازی خۆی بکات.

∇ چاوشۆڕکردن و زەبونکردنی بەندکراو بە تفتێکردن و جنێو پێدانی:

ئاشـکرایە کـە جنێـودان و تفتێکـردن یەکێکـە لـە هۆکارەکـانی زەلیلکـردن وەدووبـارە کردنەوەشـی دەبێتـە مایـەی هەسـتکردنی زیـاتری بەنـدکراو بـە زەبـونی و چاوشـۆڕی، وە هەروەها بانگکردنی بەناوی ئاژەڵ و حەیوانات، لەگەڵ لاقرتـی پێکـردن و ناوهێنـانی بـە نـاوی کەسـانی سـوك و ڕیسـواوە بەمەبەسـتی زیـاتر نـابودکردنی و پەسـتکردنی، وەدورنییـە کـە پۆشاکی نەشیاو قێزەونی لەبەربکەن و ، چەند لێکۆڵەرێك بێنە تەماشای و کە لـە نێویشـیاندا ئـافرەت هـەبێ بەمەبەسـتی لاقرتـی و گاڵتـەکردن و کاتبەسـەربردن، وە یـان داوای لێدەکـەن کـە جنێو بەخۆی یان خزمانی یان پیرۆزیەکان و بیروباوەڕی خۆی بدات.

∇ گێڕانەوەی هەست و نەستی بەنکراو:

وەك داوای لێببوردن لێکردنی و، ڕێزلێگرتنی لەپاش سوکایەتی پێکردن، وەنەرم و نیانی نواندن و داڵدەدان پاش ئەشکەنجەدان و توندو تیژی، وەبەپێچەوانەوە سوکایەتی پێکردنی پاش ڕێزلێگرتن، بۆ نمونە، لێکۆڵەر لەگەڵ بەندکراو دادەنیشێت و وەك دۆستێك مامەڵەی لەگەڵدەکات لە پڕ تف دەکاتە ناوچاوی و بە لێدان دەکەوێتە وێزەیی و بەناشیرینترین و قێزەونترین ناتۆرە ناوی دەبات، ئەمەش بە ئامانجی روخاندنی دەرونی بەندکراوەکە.

∇ شێوازی هەژاندن و دەمارگرتن (الابتزاز):

وەك هەڕەشەکردن بە دەستدرێژی جنسی و ئابڕووبردنی، یان هێنانی خێزان و خوشکی بۆ جێگەی بەندکردنی، یان بە هەڕەشە کردنە سەر بەرژەوەندییە شەخسییەکانی وەك: سوتاندنی مەحەل و کارگەو دووکانی،یان ڕێگری کردنی لە خوێندن و سەفەرکردنی،یان.. هتد.

∇ شێوازی ناچارکردن و خەجاڵەتکردن (احراج):

وەك ڕوبەڕوو کردنەوەی چەند پرسیارێکی هەستیارو پەیوەندیدار بە ناموسوو شەرەفی بەندکراو بە شێوەیەکی ڕاستەوخۆ وەك: خوشکەکەت جوانە؟ مۆڵەتمان پێ ئەدەیت کە...؟ یان پرسیار لێکردنی لەمەڕ کارە زۆر قێزەونەکان، وەك بڵێت: تۆ کاری وات کردووە؟ کاری وائەکەیت یان نا؟ کاری وات لەگەڵ کراوە؟.

∇ شێوازی خۆسەپێنی و کۆنترۆڵکردن:

بە جۆرێك بەبێ مۆڵەتی لێکۆڵەر ڕێ بە بەندکراو نادرێ هیچ کارێك بکات، وەهەر ئەو بۆی دیاریدەکات کە کەی بخوات، کەی بخواتەوە، کەی قسە بکات، کەی بخەوێت، کەی بچێتە سەرئاو.

∇ دووپاتکردنەوەی تۆمەتەکان:

لێکۆڵەر جار لەدوای جار دووپاتی دەکاتەوە بۆ بەندکراو کە تاوان بارە، وەپێشی ڕادەگەیەنێت کە ئەوکارەی پێی هەڵساوە تاوانێکە هیچ دین و یاساو ژیرییەکی ساغ پێی رازی نییە، وەئەو تەنها ئامانجی کوشتنی خەڵکانی بێ تاوانە، لە گەڵ دوبارەکردنەوەی بەردەوامی ئەو دروشمانەی کە پێچەوانەی بیرو باوەڕی بەندکراون.

شێوازی پێنجەم:
پەرتكردن و شێواندنی بیرو هۆش (تشتيت الافكار)

شێواندن و پەرت كردنی بیرو هۆشی بەندكراو بەیەكێك لەم شێوازانەی خوارەوە:

▽ قاڵكردنی بیرو هۆشی بەندكراو بە چەند بابەتێكی جیاواز لەیەك كاتدا:

ئەوەش بە ئاراستەكردنی چەند تۆمەتێك لە یەككاتدا، تا بیر لەوە بكاتەوە چۆن بەرپەچی هەموو ئەو تۆمەتانە بداتەوە یان بە هانەیان بۆ بێنێتەوە، یان چەند چارەسەرێكی دەخرێتە بەردەست تا بیریان لێبكاتەوەو شایستەترین و شیاوترینیان هەڵبژێرێ، ئەمەش بە ئامانجی نەمانی تەركیزو پەرتكردنی بیرو هۆشی بەنكراو، لە كاتێكدا كەبەندكراو هەر لە سەرەتاوە بەهۆی بیركردنەوەی لە خێزان و دایك و منداڵ و چەند چەند بابەتێكی لاوەكی تروەوە بەشێكی زۆر لە تەركیزی لەدەستدەدات.

وەدیسانەوە لێرەدا لێكۆڵەر بۆ گەیشتنە ئامانجەكەی پەنادەباتە بەر قۆستنەوەی لایەنی سۆزو عەتفی بەندكراوو بایەخێكی گرنگی پێدەدا.

▽ دوو دڵكردن و بێزاركردنی بەندكراو:

بەجۆرێك بۆ ماوەیەكی زۆر پشتگوێ دەخرێت و لە زینداندا دەهێڵرێتەوە بێ ئەوەی هیچ تۆمەتێكی ئاراستە بكرێت، ئەمەش بەمەبەستی سەرفكردنی حەوسەڵەو ووزەی لە گەڕان بە دوای هۆكاری دەسگیركردنی و ئەگەری ئەو تۆمەتانەی ئاڕاستەی دەكرێت.

▽ ئاڕاستەكردنی زیاد لەپرسیارێك لەیەك كاتداو لەلایەن چەند لێكۆڵەرەوە، ئەم شێوازەش كاردەكاتە سەر ئاستی بیركردنەوەی بەندكراوو تەركیزی لاوازدەكات.

شێوازی شەشەم:

شێوازی پەنابردنە بەر ئامێری ئاشکراکردنی درۆ

ئویش بریتییە لە بەکارهێنانی ئامێرێك بۆ پێوانی لێدانی دڵو گەرمی لەشو فشاری خوێن، بە جۆرێك جوڵە خۆنەویستییەکانی جەستەو، کاریگەری و پەرچەکردارە سۆزییەکان (رد الفعل العاطفی) لە ئینساندا دەپێوێت.

ئەم کارەش بەمەبەستی فشار خستنە سەرو گەورەکردنی تۆمەتی بەندکراوو جەنگێکی دەرونی لە دژی ئەنجام دەدرێت، وە دەکرێت کاری ئەو ئامێرانە پوچەڵ بکرێتەوە ئەویش لەڕێگەی هەڵچونی دروستکراو لەکاتی پرسیارە ئاساییەکانداو هێوریو لەسەخۆبوون لە کاتی پرسیارە دژوارەکاندا، ماسولەکەکانی سکت یان قاچەکانت بگوشەو خۆت گرژکە، بەمەبەستی زیاد بوونی نائارامی حاڵەتی دەماغ (ئەعصاب) ئەمەش لەکاتی باسکردنی بابەتە ئاساییەکاندا تا بۆ بەرامبەری بسەلمێنێت کە پێوانەی ئامێرەکە کاراو دروست نییە، بەوشێوەی ئەوان دەیانەوێ نیشانی بدەن.

شێوازی حەوتەم:

شێوازی دەمارگرتن (الاعصاب)

ئەم شێوازە پشت دەبەستێت بە ماندوکردنی دەمارەکانی مێشکی بەندکراوو لەدەستدانی پارسەنگی و نەمانی توانای زاڵبون بەسەر مێشك و ئەعصابی خۆیدا، ئەمەش بەگرتنەبەری هەمو ئەو ڕێیانەی کاردەکەنە سەر مێشك و ماندوی دەکەن، ئامانجیش لەم کارە بۆ گەیاندنی ئەو کەسە یە بە ئەو پەڕی پلەی ماندووبونی مێشك و دارمانی دەرونی بە جۆرێکی وا هەر ئاڕاستەیەك لەلایەن لێکۆڵەرەوە بێت پێی قایل بێت و ڕەدی نەکاتەوە.

لە نمونەی ئەو هۆکارانەی بەکار دەهێنرێن بۆ فشار خستنە سەر دەمارەکانی مێشك:

- قەدەغەکردنی لەخەو بۆ ماوەیەکی درێژخایەن.
- بێزارکردنی بە دەنگە بەرزەکان بەبەردەوامی تا تەرکیزی نەمێنێت.
- قەدەغەکردنی لە خواردن و خواردنەوە.
- دانانی لەبارێکی قورس و سەختدا ووەك: (سەرمایەکی سەخت، گەرمایەکی زۆر).
- کۆتکردن بۆ ماوەیەکی زۆر بە شێوەیەکی سەخت و ناشایستەو نەشیاو.
- داوای ئەنجامدانی هەندێ ڕاهێنانی قورس و گران.
- وەستاندن بۆ ماوەیەکی زۆر.
- دووپاتکردنەوەی پرسیارەکان بە جۆرێکی بێزارکەرو دەمار هەژێن.
- ڕژاندنی ئاوی سارد بە سەریدا.
- دانانی لەشوێنێکی بۆگەن و قێزەون و نەشیاودا.
- دانانی لە شوێنێکی تەنگا.
- سەرکردنی بە ئاوداو دەرهێنانەوەی و دووپاتکردنەوەی ئەم کارە.
- چاوبەستن و تورەکە لە سەرکردن.
- دروستکردنی حاڵەتی لەناکاوو کوتوپڕ بۆ بەندکراو. وەك ئەوەی لە پڕ ببینێت یەکێك لە ئەندامانی گروپەکەی یان خێزانەکەیان هێناوەتە زیندانەکەی.

شێوازی هەشتەم:

شێوازی هۆکارە جەستەییەکان.

ئەویش بە:

- ∇ لێدانی سەرو قوڕگو ناوسک.
- ∇ فشار خستنە سەر جومگەکان (ئەژنۆکانو مەچەکەکانو بڕبڕەی پشت).
- ∇ گوشینی هێلکە گونەکان.
- ∇ هەڵکەندنی موی سەرو ڕیشو سنگو بەر.
- ∇ گوشار خستنە سەر قوڕگو هەناسە لێبڕین.
- ∇ لێدانی سمتو پشتو ژێر پێیەکان بە کێبڵ.
- ∇ هەندێ جار بەکارهێنانی وزەی کارەبا و جگەرە.
- ∇ هەڵواسین بۆ ماوەیەکی زۆرو خولاندنەوەی بە پانکەوە.
- ∇ دەرهێنانی نینۆکەکانی دەست و پێ.

بەشی چوارەم:
چۆنێتی ڕوبەڕو بونەوی شێوازەکانی لێکۆڵینەوە

بەر لەهەموشت پێویستە ئامانجمان لە ڕوبەڕوبونەوەی لێکۆڵینەوە، ئیعترافنەکردن نەبێت، بەڵکو قایلکردنی لێکۆڵەرو دەزگا ئەمنیەکان بێت بەوەی کە سەرجەم ئەو زانیاریانەی لەبەردەستیاندایە هەڵەو نادروستن، وە کەسی بەندکراو هیچ جۆرە جموجوڵ‌و چالاکیەکی نییە کە پێی تۆمەتبار بکرێت، وەخستنە گومان‌و دوودڵکردنیان لەسەرچاوەکانی زانیاریان، بێگومان ئەمەش کارێکی گەورەو جێهادێکی پیرۆزە کە بەندکراو بەهاوشانی برایانی دیکەی پێی هەڵدەستێت‌و، بەم کارەشی لێکۆڵەر دەخاتە حاڵەتی بەرگریکردن لە زانیاریەکان‌و سەرچاوەی وەرگرتنیان.

لەو خاڵە گرنگانەی کە پێویستە بەندکراو لە کاتی لێکۆڵینەودا ڕەچاویان بکات:

یەکەم: هێنانەوە یادی مانا ئیمانیەکان، لەوانە:

- هێنانەوەیادی ماناکانی (الابتلاء والمحن) تاقیکردنەوەو ناهەمواریەکانی ڕێگای خواویستی، وەك مانای: (أن ما اصابك لم يكن ليخطئك) ئەوەی توشت دێت بێگومان بەهەڵە نەبووە بە ڵکە بەویستی خوای تەعالا بووە.
- داوای کۆمەك لە پەروەردگارو، پەنا بۆ بردنی بە نزاو پارانەوە بەو دووعایانەی لە قورئان‌و سوننەتدا هاتوون، وەك: (اللهم اني استودعك نفسي و المعلومات التي اعرفها) واتە: پەروەردگارم من خۆم و ئەو زانیاریانەی دەیزانم سپاردەی تۆدەکەم.
- وەبیرخۆهێنانەوەی نیازپاکی‌و مەبەستی بۆخوابون، وەبە ئامانجکردنی ڕەزامەندی خواو شادبون بەبەهەشتەکەی، ئیدی لەوکاتانەدا هەموو قوربانییەك لەو پێناوەدا ئاسان دەبێت.
- هێنانەوەیادی واتاکانی (خۆنەویستی و قوربانیدان‌و شەهادەتخوازی‌و دورکەوتنەوە لەخۆپەسەندی...)
- هێنانەوەیادی ئامۆژگاری سەروەرمان پێغەمبەری خوا صلى الله عليه و سلم بۆ عبدالله ی کوڕی عباس کە پێی دەفەرموو: (يا غلام إني إعلمك كلمات احفظ الله يحفظك، إحفظ الله تجده أمامك، إذا سألت فاسال الله واذا استعنت فاستعن بالله، واعلم أن الامة لوا اجتمعت

على أن ينفعوك لم ينفعوك إلا بشيء قد كتبه الله لك، ولو اجتمعوا على أن يضروك لم يضروك إلا بشيء قد كتبه الله عليك رفعت الأقلام و جفت الصحف).

واتە: ئەی لاوەکە چەند ووتەیەکت فێرکەم: (سنوری خوا بپارێزە دەتپارێزێت، فەرمانەکانی بپارێزە دەبینیت لەپێش چاوتە، گەر داواتکرد تەنها لەو داوا بکە، وە ئەگەر داوای پەنا و کۆمەکت کرد ئەوە پەناب بەو بگرە، وە بزانە گەر سەرجەمی گەلان کۆببنەوە بۆ ئەوەی سودێکت پێبگەیەنن ناتوانن گەر خوا بۆی نەنوسیبیت، وەگەر هەموان کۆببنەوە بۆئەوەی زیانێکت پێبگەیەنن ناتوانن گەر خوا لەسەری نەنوسیبیت، پێنوسەکان هەڵگیراون و مەرەکەبەکەش وشك بۆتەوە).

دووەم: وەبیرخۆهێنانەوەی ماناکانی خۆڕاگری و نەبەردی.

∇ سود وەرگرتن لەکاتەکە و قۆستنەوەی بۆ وەبیرخۆهێنانەوەی نەفەسدرێژی و گرنگی خۆڕاگرتن، هەرگیز بیر لەشتانێك مەکەوە کەکاری گەری خراپ لەسەر ورەو باری دەرونیت بکات.

∇ بیر لەو متمانەیە بکەرەوە کە هاوەڵان و ڕێکخراوەکەت پێیان کردوویت.

∇ دڵنیابە کە خۆڕاگری لەئادەمیزاددا ویست و ئیرادەیە، وە ئادەمیزاد توانایەکی گەورەی هەیە لە خۆڕاگرتن و ڕوبەڕوبونەوەی ئازارەکان و جۆشبون و ڕاهاتن لەگەڵیاندا، ئەگەر نیەت و ئیرادەی هەبێت.

∇ هێنانەوەیادی نمونەی ئەستێرە بەرزەکانی ئاسمانی خۆڕاگری و نەبەردی لە پێغەمبەران و هاوەڵان و پێشەوایانی بانگەواز وجیهاد لەمێژوی دوورونزیکی ئیسلامیدا وەك: (بیلال و عەممار و احمدی کوڕی حنبل و ئیبن تەیمیەو سەید قوتب و.....)

∇ وە بیرخۆهێنانەوەی دوژمنایەتی شەخسی لەنێوان تۆو لێکۆڵەردا کە بەهەموو چەشن و شێوازێك ئەشکەنجە و ئازارت دەدات و هەوڵی زەلیلکردن و سوکایەتی پێکردنت دەدات، ئیدی لە بەرامبەردا تۆ چۆن ئیعترافی بۆ دەکەیت.

سێیەم: بیرکردنەوە لەئاکام و دەرەنجامەکان:

∇ لە یادت نەچێت کە لێکۆڵینەوە جەنگێکە ئاکامەکەی یان سەر بڵندی و سەرکەوتنە یان شکست و دۆڕان و سەر شۆڕییە لە بەرامبەر دووژمنەکەت.

- بیر لەهەڵوێستی خۆتبکەرەوە کە لەپاش ئیعترافکردن کاتێك کەداوای شایەتیت لێدەکەن لەسەر هاوڕێو براکانت، وە بیر لەو هەڵوێستەت بکەرەوە کە بەهۆی تۆوە توشی چ ئەشکەنجەو ئازارێك دەبن لە (گرتن و ڕاوەدونان و شەهیدی....)، وە بیر لەهەڵویستت بکەرەوە لەبەردەم خێزان و بەنەماڵەکانیاندا، وە لەبەردەم بنەماڵەکەی خۆتا.

چوارەم: فریونەخواردن بە شێوازەکانی لێکۆڵینەوەو لێکۆڵەران:

- پێویستە ئەو ڕاستیە بزانیت کە مەرج نییە لێکۆڵینەوە بە هۆی تۆمەتێکی چەسپاو یان بەهۆی بونی زانیاری ڕاست و دروستەوە بێت لای دوژمن.
- پێویستە باری ئاسایی دەرون و پارسەنگی خۆت ڕاگریت و، نەخشەو پلانی شیاو بۆ گەمەکردن بە مێشکی لێکۆڵەر دارێژیت، بۆ ئەوەی بتوانی هەستی لێکۆڵەرو حاڵی دەرونی بۆ بەرژەوەندی خۆت بقۆسیتەوە.
- مامەڵەی خراپی دوژمن و نواندنی دڵڕەقی وەك نمایش و کاردانەوەیەکی ئاسایی تەماشا بکە کەئەویش تەنها لە پێناوی دەستخستنی زانیاری و ئیعتیرافکردنە.
- بیرنەکردنەوە لەو بیردۆزەی کە دەڵێت: (دانپیانان = ڕزگاربون لە ئەشکەنجە).
- بیر لەوە مەکەرەوە کە دوژمنان لەپێناوی زانیاریدا ئەشکەنجەت دەدەن بەڵکە ئەوە بەبیری خۆت بێنەرەوە کە ئەمە تاقیکردنەوەیەکی خواییە، وەئازاری بێ باوەڕان بۆ ئیمان داران بەهۆی ڕق و کینەیانەو، لە پێناوی سازشکردنیانە لە بیروباوەڕەکەیان یان پیرۆزیەکان یان شەرەف وناموسیان.
- لەبیرتبێ کە لێکۆڵەر کەسێکی ئاساییە و سنوری توانای دیار کراوەو، ئەهلی کەرامەت نییەوغەیب و پەنهان نازانێت، وەدڵنیابە کە، سەرکەوتن ئارامگری ساتێکە (النصر صبر الساعه).
- بیرنەکردنەوە لە خێزان و منداڵ و کەس و هاوڕییانت، وەهەروەها و کارو گرفتەکانی ڕێکخراوەکەت.
- کەلێکۆڵەر بە کەسێکی درۆزن بزانە، درۆزنە لەهەموو ئەو بەڵێنانەی دەیدات، لە هەموو ئەو هەڕەشانەی دەیکات، جا ئیتر بە شێوازی دۆستانەبێت یان دوژمنانە.
- بەئاگابوون لە شێوازی ڕاکێشان و هەژاندنی لێکۆڵەرو، لاوازی نەنواندن لەبەرامبەر هەڵویستی، ئارەزوو خستنەبەرو کارئاسانیەکانی.

∇ واگومان مەبە کەتۆ لەژێر دەستەلاتی ئەواندا.

∇ لاوازی مەنوێنە لەبەرامبەر هەڕەشکردن بە ناوزڕاندن یان بە ئاگاداربون لەهەندێ کەلێن و کەموکورتی لەتۆدا.

∇ لە کاتی هێنانی خوشکت یان خێزانت بزانە گەر بیانەوێت کارێك بکەن کە تۆ پێت ناخۆشەو ئەزیەتی دەرونت دەدا، ئەوە دڵنیابە کەس ناتوانێت ڕێگرییان بکات لەو کارە تەنها خوا نەبێت، وەبزانە جێبەجێکردنی داواکانیان یان ئیعتراف کردنت نەدەبێتە هۆی ئەنجامدانی نەدەبێتە هۆی ڕێگری لەو ویستەیان، لێرەدا ئێمە نالێین ئەو کاتە چی دەکەی، بەڵام چەند پرسیارێکت لێدەکەین تۆ خۆت وەڵامبدەرەوە ئەو کات بەویستی پەروەردگار خۆت دەگەیتە ڕێگە چارە.

پرسیاری یەکەم: لە کاتێکدا ئەگەر نیازی دەستدرێژی یان هەبێت بۆ سەر شەرەف و ناموست، وە یاساکانیان ڕێگەی ئەوەیان پێبدات، چ زەمانێك هەیە لەپاش ئەوەی ئیعترافتکرد ئەو کارە ئەنجامنەدەن ؟!.

ئەمە لەکاتێکدا کە تۆ متمانەت بە بەڵێنەکانیان نیە، وەلەوە دڵنیانیت کەبە داواکردنی زانیاریەکان وازت لێبێنن و داوای شتانی تر یان کاری ترت لێنەکەن، ئیدی چۆن و لەسەر چ بنەمایەك زانیاریان دەدەیتێ و مل بۆ داواکانیان کەچ دەکەیت.

پرسیاری دووەم: ئایا دڵنیایت لەپاش ئیعترافکردنت داوای ئەوەت لێناکەن وەك هەواڵگرێ کاریان لەگەڵ بکەیت؟ هەڵبەتە کاتێك ڕەدیدەکەیتەوە دەگەڕێنەوە بۆ هەمان شێوازی هەڕەشەکردن بەو خاڵە لاوازە کە شەرەف و ناموسە ئەوکات دەبێ چی بکەیت؟!! وەخۆت دەزانیت ئاکامی ئەوکەسە چۆنەو چییە کە قایل دەبێ بە هاوکاریکردن لەگەڵ دەزگاکانی هەواڵگری (المخابرات) کەچیتر هیچ ئەرزشێك بۆ دین و ناموس وشەرەف و خاك دانانێت.

ئەگەر داخوازیەکەیان بۆ کارکردن لەگەڵیان ڕەددەکەیتەوە، وەڕازی نابیت ببیتە بەکرێگیراویان، هەرچەندە بەو هۆیەوە ڕوبوڕوی هەموو نارەحەتیەکیش ببمەوە. ئەی بۆچی هەر لەسەرەتاوە ئەمە هەڵوێستت نەنواند !!؟.

پرسیاری سێیەم: ئەی هەڵوێستت چۆن و چی دەبێت لەکاتێکدا هەڕەشیان لێکردیت بەدەستدرێژکردنە سەر ناموست بۆ ئەوەی هەندێ زانیاریان پێبڵێت کەلەبنچینەدا تۆ هەر ناشیانزانیت؟!!.

گەر دەڵێت: درۆیان لەگەڵ دەکەمو، زانیاری هەڵەو نا دروستیان پێدەدەم، کەوابوو بۆچی هەر لەسەرەتادا هەمان ڕێگا بەکارناهێنیت لەمەڕ ئەو زانیاریانەی دەیانزانیت و ئەوان دەیانەوێ؟!!

بۆ زانياريت:

هەندێ جار كاری سیناریۆ ڕێك دەخرێت بە مەبەستی فریودانی بەندكراو، بۆ نمونە: خێزان یان خوشكی بەندكراو لەپاش ئامادەكردنیان دەخرێنە ژورێك و لەلایەن هەندێ ئافرەتەوە دەسدەكرێت بە ئشكەنجەدانیان لەكاتێدا كە هاوارو قیژەیان بەرز دە بێتە ئیدی بەنكراو وادەزانێت دەسدرێژییان كراوەتەسەر.

پێنجەم: خۆپارێزیی و وریایی بەردەوام:

- متمانەت بە هیچ یەكێك لەوانە نەبێت كە لەنێو زیندا دەیانبینیت، چونكە دڵنیابە بەكرێگرتەو سیخوڕیان لەنێودایە ئەگەر لەڕواڵەتیشدا خۆیان بە موجاهید نیشانبدەن.
- لە نێو زیندانندا هیچ جۆرە چالاكیەك ئەنجام مەدە كە ببێتەمایەی سەلماندنی تۆمەت لەسەرت.
- بیرنەكردنەوە لەئیعترافكردن، ئەگەر لەسەر بەشێكی بچوكیش بێت لەكاتێكدا تۆ لەدۆخێكی دەرونی داڕوخاودایت.
- ئەگەر بەنیازبویت بەپێی پلانێكی تۆكمەو بەرنامە بۆ داڕێژراوی پێشوەخت ئیعترافبكەیت، با لەكاتێكدا بێت كە تۆ لەئەوپەڕی هێزی جەستەیی و دەرونی و بیرسافیدا بیت، مەبەستیشمان لەپلانی ئیعترافكردن ئەوەیە كە هەستیت بەڕوپۆشكردنی كارەكانت لەڕێگەی ئەو چیرۆكە دروستكراوە (وەهمی)یەیی كە دەیگێڕیتەوە،ئەویش لەكاتی دەستگیركردنت بە شتانێكی گوماناوییەوە، وە بە مەبەستی شاردنەوەی كەسانی هاوكارو ئەو زانیاریە گرنگانەی لەلایەتە.

تێبینی: پێویستە بەئەوپەڕی ڕێکوپێکی ئەو دەورەی پێی هەڵدەستیت ئەنجامی بدەیت، بۆیە ئەگەر لەبەردەم لێکۆڵەردا خۆت بەکەسێکی متمانەبەخۆو ئەستۆپاك نیشان دەدەی پێویستە بەهیچ شێوەیەك دڵەراوکێی و نیشانەکانی لەرزۆکیت پێوە بەدی نەکرێت، لەوانە:-

- ئارەقکردن.
- لەرزۆکی و تەتەڵەکردنی زمان.
- چاوگێڕان و هەوڵدان بۆ خۆدزینەوە لەنیگای لێکۆڵەر.
- دووبارەکردنەوەی وەڵامەکان بە: لەوانەیە، بیرم نی یە.. وەهەروەها.

اللهم لولا أنت ما اهتدينا و لاتصدقنا و لاصلينا
فأنزلن سكينة علــــينا و ثبت الأقدام إن لاقينا
إن الأولى قد بغوا علـينا إذا أرادو فتنة أبيـــــنا

وصلى الله وسلم على نبينا محمد وعلى اله وصحبه وسلم

والحمدلله رب العالمين

پێڕست

دۆزینەوەی هاوسەنگییەکی ورد لەنێوانی گرتنەبەری ڕێوشوێنە ئەمنیەکان‌و بەردەوامی لەکارکردندا زامنی گەیشتنمانە بەئامانجەکان - بەویستی خوا - ئەویش بەچۆڵنەکردنی سەنگەری جوهدوو جیهادوو کارکردن، وە پەنا نەبردنەبەر خۆدزینەوەو وازهێنان‌و دانیشتن هەرچەندە قۆناغەکان سەختتروو قوربانییەکان گرانبەهاتربن. وە هەڵوێستی دروست‌و ڕەوا بەو شێوە دەبێت کەکارکردنمان لەگەڵ داخوازییە هەنوکەییەکانی واقیعدا بسازێنین، سازاندنێك کە ماناکانی نەبەردی‌و خۆڕاگری‌و پێچەسپاوی لەخۆبگرێت‌و لەهەمانکاتدا ئاوێتە بوبێت لەگەڵ هەستەکانی هۆشیاری‌و ژیری‌و چاوکراوەیدا.